

## БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

## Әр бала - болашақ данышпан

ЖАРИЯЛАНДЫ  
03.04.2023СІЛТЕМЕ  
<https://bilimger.kz/175508/>

### **Бейсенова Салтанат Аусатовна**

Әрбір бала дүниеге келгенде шексіз мүмкіндіктер мен қабілеттердің иесі болады. Оның бойында жасырын тұрған дарын мен ақыл-ойды ашу – ата-ана мен педагогтардың басты міндеті. Балаға дұрыс бағыт-бағдар беру арқылы оның болашақта өз саласында жетістікке жетуіне ықпал етуге болады. Оның ойлау қабілетін дамыту, шығармашылық әлеуетін ашу және өзін-өзі дамытуына қолдау көрсету маңызды. Бала тәрбиесінде оны өзіне сенімді, жауапты және ізденімпаз етіп тәрбиелеу қоғам үшін де аса маңызды.

### **Ерте дамытудың маңызы**

Ғалымдар баланың ақыл-ойының қалыптасуы алғашқы бес жылда қарқынды жүретінін дәлелдеген. Сондықтан ерте жастан бастап баланың ойлау қабілетін, шығармашылық әлеуетін және коммуникативтік дағдыларын дамыту аса маңызды. Кітап оқу, логикалық ойындар ойнау, табиғатты зерттеу – мұның бәрі баланың зердесін арттырады. Сонымен қатар, сенсорлық дамуды ынталандыру үшін түрлі тактильді ойыншықтарды қолдану, музыкалық аспаптармен таныстыру, шығармашылық тапсырмалар беру пайдалы. Осы кезеңде балаға танымдық ойындар мен қызықты тапсырмалар ұсыну арқылы оның ой-өрісін кеңейтуге болады.

### **Әртүрлі қабілеттерді ашу**

Әр бала әртүрлі дарынға ие. Бірі – суретші, бірі – математик, ал бірі –

музыкант болып өсуі мүмкін. Баланың қай салаға жақын екенін анықтап, оның қызығушылығын қолдау керек. Ол үшін әртүрлі үйірмелер мен қосымша сабақтарға қатыстыру, жаңа нәрселерге қызықтыру – өте маңызды. Сонымен қатар, баланы еркін таңдау жасауға үйрету, оның ой-пікірін ескеріп, дамуына жағдай жасау қажет. Баланың әр қырынан дамуына мүмкіндік беру үшін оны өнер, ғылым және спорт салаларына баулып, өзінің мүмкіндіктерін сынауға жағдай жасау керек.

### **Ой еркіндігі мен креативтілік**

Баланың өз ойын ашық айтуына мүмкіндік беру – оның көшбасшылық қабілеттерін шыңдауға көмектеседі. Оны үнемі тыңдап, пікіріне құрметпен қарау – оның өзіне деген сенімін арттырады. Сонымен қатар, креативті ойлауды дамыту үшін еркін ойындарға, тәжірибелерге және шығармашылыққа жол ашу қажет. Баланы шығармашылық белсенділікке баулу үшін театрландырылған ойындар, сурет салу, түрлі хикаялар ойлап табу сияқты тәсілдер қолдануға болады. Сондай-ақ, топтық жұмыстар мен талқылаулар арқылы оның әлеуметтік дағдыларын жетілдіруге көмектесу қажет. Баланың идеяларын жүзеге асыруына жағдай жасау оның болашақта батыл әрі креативті тұлға болып қалыптасуына ықпал етеді.

### **Ата-ана мен мұғалімнің рөлі**

Баланы тәрбиелеуде ата-аналар мен мұғалімдер үлкен рөл атқарады. Ата-аналар балаларға қолдау көрсету арқылы олардың өзіне деген сенімін арттырады. Мұғалімдер жеке тұлғаның ерекшеліктерін ескере отырып, баланы дамытатын орта қалыптастыруы тиіс. Балаға сенім артып, оның бастамаларын қолдау, қателесуге мүмкіндік беру және жетістіктерін мадақтау – оның болашағына оң әсер етеді. Сонымен қатар, ата-ана мен мұғалім баланың рухани дамуына мән беріп, оның өмірлік ұстанымдары мен құндылықтарын дұрыс бағытта қалыптастыруға атсалысуы қажет. Тәрбие мен білім қатар жүргенде ғана бала саналы және жан-жақты тұлға болып өседі.

### **Қорытынды**

Әр бала – болашақ данышпан. Оның бойындағы әлеуетті ашу үшін мейірім, қолдау және білім беру керек. Баланың қызығушылығына мән беріп, оған сенім арту арқылы біз болашақтың ұлы ғалымдарын, өнертапқыштарын, өнер иелерін тәрбиелей аламыз. Балаға сенейік, өйткені оның болашағы – біздің қолымызда! Сонымен қатар, олардың бойындағы жасырын мүмкіндіктерді ашу үшін үздіксіз даму мен оқытуға жағдай жасау – қоғамның ортақ міндеті. Егер әр балаға өз әлеуетін жүзеге асыруға мүмкіндік берілсе, болашақта қоғамның интеллектуалды және мәдени деңгейі жоғарылайды.

### **Пайдаланылған әдебиеттер**

1. *Выготский, Л.С. «Ойлау және сөйлеу» – Алматы: Мектеп, 1982.*
2. *Пиаже, Ж. «Баланың ақыл-ойының дамуы» – Мәскеу: Педагогика, 1996.*
3. *Төрекулов, А. «Баланың шығармашылық қабілеттерін дамыту» – Астана: Ғылым, 2010.*
4. ***Давыдов, В.В. «Дамыта оқыту технологиясы» – Алматы: Білім, 2005.***
5. ***Құсайынов, А. «Қазіргі білім беру жүйесінің негіздері» – Алматы: Ұлағат, 2018.***
6. ***Мұқанов, М. «Жас ерекшелік психологиясы» – Алматы: Қазақ университеті, 2002.***
7. *Шыңғысова, Н. «Баланы тәрбиелеудегі жаңа әдістер» – Астана: Ұстаз, 2015.*

**ҚМ АА** Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.